VETERAANIEN KIRKOLLISET JUHLAT

Hengellisen perinteen työryhmä

Tammenlehvän Perinneliitto
Traditionsförbundet Eklövet
2019

Tammenlehvän Perinneliitto
Hengellisen perinteen työryhmä
Painopaikka: Painokurki Oy, Helsinki
Taitto: Sarvikuono Design, Riihimäki
ISBN 978-952-94-2266-1

SISÄLLYSLUETTELO

1. LUKIJALLE 4
2. VETERAANIEN PERINTÖ JA KIRKOLLISET JUHLAT: ”PERINNE KANTAA” 5

2.1. Veteraaniperinteen vaalijat 5

3. VALTAKUNNALLISET MERKKIPÄIVÄT JA JUHLAT 6

3.1. Itsenäisyyspäivä 6.12. 6
3.2. Talvisodan päättymisen muistopäivä 13.3. 6
3.3. Kansallinen veteraanipäivä 27.4. 7
3.4. Kaatuneitten muistopäivä 7
3.5. Sotainvalidien päivä 8
3.6. Jatkosodan päättymispäivä 4.9. 8

4. ALUEELLISET JA PAIKALLISET JUHLAT 8

4.1. Lippujen käyttäminen 9
4.2. Seppelpartion lähettäminen 11
4.3. Kunniamerkit 12

5. VETERAANIN HAUTAAN SIUNAAMINEN 12

5.1. Hautamerkki 14

1. LUKIJALLE

Tammenlehvän Perinneliitto asetti vuonna 2016 hengellisen perinteen työryhmän. Sen tehtäväksi annettiin sotiemme 1939 - 1945 hengellisen perinnön tallentaminen ja hoitaminen. Veteraanien perinteessä on paljon sellaista, mikä voi olla kansamme voimanlähteenä myös tulevaisuudessa. Siksi on tärkeää pitää huolta sen säilymisestä ja siirtymisestä eteenpäin.

Hengellisen perinteen työryhmä päätti 13.9.2017 tehdä julkaisun tukemaan viime sotiemme hengellisen perinteen säilymistä maamme seurakunnissa ja veteraanijärjestöjen työssä. Tehtävään nimettiin työryhmän jäsenistä kirkkoherra **Ulla Rosenqvist** sekä rovastit **Matti Tuomisto** ja **Seppo Väätäinen**.

Piispa **Erkki Kansanahon** kirjoittama Veteraanien kirkolliset juhlat ilmestyi vuonna 1992. Sen jälkeen tilanne kirkossa ja veteraanityössä on monin tavoin muuttunut. Korkeaan ikään ehtineiden kunniakansalaistemme määrä on varsin pieni ja veteraanitoiminnassa on suurelta osin siirrytty perinneaikaan. Kirkon työntekijöillä ei enää ole omakohtaisia liittymäkohtia sotaan. Vaikka veteraanipolven elämäntyötä vahvasti arvostetaan ja kunnioitetaan, on ajallisella etääntymisellä maamme kohtalonvuosista vaikutuksensa. Näistä syistä on tarpeellista päivittää Kansanahon teksti nykytilanteeseen.

Monissa veteraanien juhlissa ja tapahtumissa on vahva hengellinen ulottuvuus. Seurakuntien työntekijöillä on tärkeä rooli niiden toteutuksessa. Useilla paikkakunnilla on hyviä, vakiintuneita käytäntöjä, joita tällä oppaalla ei pyritä muuttamaan. Toivon kuitenkin, että opas voisi osaltaan tukea veteraanien hengellisen perinteen säilymistä ja siirtymistä tulevien sukupolvien voimanlähteeksi.

Helsingissä, Kansallisena veteraanipäivänä 2019

Hannu Niskanen
Tammenlehvän Perinneliiton hengellisen perinteen
työryhmän puheenjohtaja

2. VETERAANIEN PERINTÖ JA KIRKOLLISET JUHLAT: ”PERINNE KANTAA”

Sotiemme veteraanien kirkolliset juhlat ovat näkyvää veteraanisukupolven perintöä. Vuonna 1992 ilmestynyt ”Veteraanien kirkolliset juhlat” on päivitetty vastaamaan tämän päivän ja perinneajan tarpeita. ”Veteraanien perintö ja kirkolliset juhlat” sisältää ohjeet kirkollisten juhlien järjestämiseen ja juhlamenoihin. Paikalliset käytännöt, joihin on totuttu, on hyvä säilyttää.
Veteraanien henkinen ja hengellinen perintö

> ”*Vastuu – velvollisuus – välittäminen” ovat veteraanisukupolven arvoperinne 2020-luvulla.*
>
> *”Veteraanien perintö on kertomus uhrautuvaisuudesta, sitkeydestä, lähimmäisen huomioonottamisesta ja tulevaisuudenuskosta”*
>
> -Tammenlehvän Perinneliitto 2018

Veteraanien henkiset ja hengelliset arvot syntyivät yhteisten kokemusten pohjalta. Vastuu, velvollisuus ja välittäminen, usko ja luottamus Jumalaan ovat edelleen tulevaisuuden uskon lujana perustana. Tähän perintöön kuuluu huolehtiminen kansallisen tietoisuuden säilyttämisestä ja lujittamisesta.

2.1. Veteraaniperinteen vaalijat

Veteraanien perintöä hoitavat ja kantavat veteraanien ohella uudet sukupolvet, Tammenlehvän Perinneliitto sekä veteraani- ja perinnejärjestöt. Vastuunkantajina ovat valtio ja kunnat, kirkko ja seurakunnat, veteraani- ja perinnejärjestöt sekä maanpuolustus- ja kansalaisjärjestöt. Kirkollisia juhlia järjestetään yhteistyössä edellä mainittujen kanssa. Valtiovalta, kunnat ja kirkko ovat antaneet erillisiä ohjeita mm. Kansallisen veteraanipäivän vietosta.

3. VALTAKUNNALLISET MERKKIPÄIVÄT

3.1. Itsenäisyyspäivä 6.12.

Itsenäisyyspäivää, Suomen kansallispäivää, vietetään 6. joulukuuta 1917 tapahtuneen itsenäistymisen kunniaksi. Puheessa on hyvä olla esillä itsenäisen Suomen historian vaiheet, selviytyminen sotien vuosista rauhanajan elämään ja hyvän tulevaisuuden uskon vahvistaminen.

Sankarihaudoille, Karjalaan jääneiden sankarivainajien haudoille ja vakaumuksensa puolesta kaatuneitten muistomerkille lasketaan kuntien, seurakuntien ja eri järjestöjen seppeleet/kukkalaitteet.

! Itsenäisyyspäivä on virallinen liputuspäivä.

3.2. Talvisodan päättymisen muistopäivä 13.3.

Talvisota alkoi 30.11.1939 ja kesti 105 päivää. Sota päättyi Moskovan rauhansopimukseen 13. päivä maaliskuuta 1940. Tällöin kaikkialla Suomessa laskettiin liput puolitankoon. Sotilaita kaatui rintamilla lähes 27 000. Talvisota sinetöi Suomen itsenäisyyden ja yhdisti Suomen kansan, ja Talvisodan hengestä syntyi Talvisodan ihme.

Talvisodan päättymispäivää muistetaan kunnissa ja seurakunnissa sekä juhlajumalanpalveluksin että seppeleenlaskutilaisuuksin. Monilla paikkakunnilla tilaisuudet ovat alkaneet klo 11, mutta ne ovat viime vuosina siirtyneet iltatilaisuuksiksi, joiden yhteyteen voi liittyä seppeleenlasku sankarihaudoilla ja musiikkitilaisuus yleisölle. Varuskuntapaikkakunnilla Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos ovat olleet ohjelmassa mukana lumipukuisten sotilaiden seisoessa kunniavartiossa sankarihautamuistomerkeillä. Reserviläiset hoitavat nämä tehtävät useimmilla paikkakunnilla.

On tärkeää, että toimijat ovat yhteistyössä veteraanien perinnejärjestöjen, maanpuolustusjärjestöjen ja reserviläisten kanssa paikkakunnilla vakiintuneita perinteitä noudattaen ja korostaen Suomen kansan itsenäisyyden ja yhtenäisyyden merkitystä.

3.3. Kansallinen veteraanipäivä 27.4.

Lapin sota päättyi 27. päivä huhtikuuta 1945. Tästä päivästä on muodostunut Kansallinen veteraanipäivä, joka on sotiemme veteraanien kunniaksi vietettävä juhlapäivä ja liputuspäivä. Valtioneuvosto teki 1986 päätöksen kansallisen veteraanipäivän viettämisestä.

Ensimmäisen kerran Kansallisen veteraani-päivän pääjuhla pidettiin Lahdessa 1987 osana Suomen itsenäisyyden 70-vuotisjuhlaa. Kirkkohallitus on yleiskirjeissään antanut seurakunnille suositukset ja ohjeet veteraanipäivän järjestelyistä kuntien, veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa.

! Kansallinen veteraanipäivä on virallinen liputuspäivä.

3.4. Kaatuneitten muistopäivä, toukokuun kolmas sunnuntai

Kaatuneitten muistopäivä on kaikissa Suomen aluetta tai suomalaisia koskeneissa sodissa tai rauhanturvatehtävissä kaatuneiden, kuten myös näiden seurauksena esimerkiksi teloitettujen tai vankileirillä menehtyneiden muistoksi vietettävä päivä. Sotamarsalkka Mannerheim määräsi päiväkäskyssään talvisodan jälkeen 1940 toukokuun kolmatta sunnuntaita vietettävän

> ”*... nyt päättyneessä sodassa kaatuneitten sankarivainajien sekä myös kaikkien murroskautena vuonna 1918 molemmin puolin vakaumuksensa puolesta henkensä uhranneitten yhteisenä uskonnollisena muistopäivänä.*”

Jumalanpalveluksissa papin on muistutettava uhrista isänmaan hyväksi. Sen lisäksi päivän ohjelmaan kuuluu seppelpartioiden lähettäminen joko kirkossa tai hautausmaalla, hartaushetken järjestäminen sankarimuistomerkeillä ja vakaumuksensa puolesta menehtyneiden muistomerkillä.

Tilaisuudessa kunta, seurakunta, Kaatuneitten Omaisten Liitto tai sen jäsenyhdistys ja veteraanijärjestöt laskevat seppeleen muistomerkeille. Useilla paikkakunnilla Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos sekä partiolaiset kunnioittavat tilaisuutta lippuvartioineen ja laskevat oman kukkatervehdyksen. Viime vuosina järjestäytyneet sotaorvot ja rauhanturvatehtävissä menehty-

neiden omaiset ovat osallistuneet päivän järjestelyihin. On myös hyvä harkita sotaorpojen ottamista mukaan ohjelmansuorittajiksi.

Seurakunnan edustajana pappi vastaa hartaustilaisuuden järjestämisestä ja lähettää seppeleen muistomerkille.

! Kaatuneitten muistopäivä on virallinen liputuspäivä.

3.5. Sotainvalidien päivä elokuussa

Viime sodissa vammautui pysyvästi noin 96 000 suomalaista. Sotainvalidien Veljesliitto perustettiin 21.8.1940. Veljesliitto toivoo, että niin kauan kuin sotainvalideja tai heidän puolisoitaan elää keskuudessamme, järjestön perustamispäivänä muistettaisiin sodissa vammautuneita miehiä ja naisia.

Tähän asti juhlatilaisuudet ovat olleet Sotainvalidien Veljesliiton järjestämiä juhlia suurimmissa kaupungeissa. Tilaisuuksiin on kutsuttu yleisön lisäksi kutsuvieraina kaikki maanpuolustus- ja veteraanijärjestöt. Viime vuosina osallistujien valtaosa on ollut sotainvalidien omaisia ja tukihenkilöitä. Juhlat ovat olleet musiikkipainotteisia ja sotavammaisille sekä heidän läheisilleen merkittäviä yhteiskokoontumisia.

! Sotainvalidien päivä ei ole virallinen liputuspäivä.

3.6. Jatkosodan päättymispäivä 4.9.

Pitkä sotien kausi päättyi aselepoon 4.9.1944 ja Moskovan välirauhaan, joka solmittiin 19.9.1944 ja vahvistettiin Pariisin rauhassa 1947. Paikkakunnalla, jossa jatkosodan päättymisen päivän perinnettä jatketaan, toivotaan, että seurakunta osallistuu päivän järjestelyihin.

! Jatkosodan päättymispäivä ei ole virallinen liputuspäivä.

4. ALUEELLISET JA PAIKALLISET JUHLAT

Vuosittain isänmaallisia, veteraaneille ja niiden perinnejärjestöille sekä

maanpuolustusväelle tarkoitettuja kirkkotilaisuuksia järjestetään eri puolilla maatamme vuosipäivien tai kirkkopäivien merkeissä. Niiden valmisteluissa toimitaan yhteistyössä kohderyhmän kanssa. Seurakunta varaa tilat tilaisuuksien järjestämiseksi.

Tavallisesti musiikki on kokoava tekijä. Tämä on sovitettava kirkon hengelliseen ilmapiiriin ja sen sisältö sekä esiintyvien artistien valinta on hyvä sopia riittävän ajoissa kirkkoherran ja kanttorin kanssa. Ohjelmassa on hyvä noudattaa sakraalitilaan sopivaa käytäntöä. Jos juhlassa käytetään lippuja, airuita ja seppeleitä, on hyvä opastaa etukäteen toimijoita toimintamuodoista ja muun muassa lippujen sijoittelusta. Samoin on toimittava ulkoliputuksen suhteen.

! Kunniamerkkien käyttö kirkollisissa tilaisuuksissa on suositeltava tapa.

4.1. Lippujen käyttö

Juhlatilaisuuksissa ja veteraanihautauksissa Suomen, veteraanijärjestöjen ja muiden järjestöjen lipuilla on keskinäinen järjestys perustamisajankohdan mukaan. Pääperiaatteena on Suomen lipun sijoittaminen edustavimmalle paikalle.

Järjestöjen ikäjärjestys on seuraava

1. Sotainvalidien Veljesliitto	1940
2. Kaatuneitten Omaisten Liitto	1944
3. Suomen Sotaveteraaniliitto	1957
4. Rintamaveteraaniliitto	1964

Liput sijoitetaan yleisöstä katsoen puhujakorokkeen vasemmalle puolelle. Jos lippuja on kolme, Suomen lippu on keskellä. Jos lippuja on enemmän kuin kolme Suomen lippu on äärimmäisenä vasemmalla yleisöstä katsoen.

Veteraanijärjestöjen lippujen keskinäisen järjestyksen määrittää niiden ikä siten, että perustamisvuodeltaan vanhin lippu on vasemmalla ja nuoremmat siitä oikealle yleisöstä katsoen. Järjestöjen liput ovat paikoillaan ja Suomen lippu tuodaan paikalleen tilaisuuden alussa. On mahdollista, että Suomen

lippu on asetettu paikalleen ennen tilaisuuden alkua.

Kun liput on asetettu paikoilleen, lippuvartiota ei tarvita. Toinen mahdollisuus on, että liput tuodaan kulkueessa paikoilleen. Suomen lippu tuodaan ensimmäisenä ja sen jälkeen muut liput ikäjärjestyksen mukaan. Lippukulkue pysähtyy juhlatilan ovelle. Kulkueen lähtiessä liikkeelle, yleisö nousee seisomaan. Lippujen kantajat ja mahdollinen kunniavartio käyttävät kunniamerkkejä. Suositellaan, että veteraanit ja heidän kanssaan nuoremmat vastuunkantajat ovat mukana.

Veteraanitilaisuuksissa reserviläiset ja rauhanturvaajat usein hoitavat nämä tehtävät. On suositeltavaa, että lippuvartioon tai lippujen kantajiksi valitaan veteraanien jälkeläisten edustajia. Mikäli lippuvartiossa on mukana nainen, hän on lipun oikealla puolella kulkusuuntaan katsoen. Kun lippuvartio on saapunut juhlasalin eteen, sen rintamasuunta kääntyy yleisöön päin. Lipunkantajat asettavat liput telineisiin edellä esitetyssä järjestyksessä. Silloin kun lippukulkueen aikana esitetään musiikkia, lipunkantajat ja lipunvartijat kuuntelevat sen paikoillaan. Tilaisuuden päätyttyä lippukulkue vartioineen lähtee liikkeelle, yleisö nousee seisomaan ja kulkue poistuu samassa järjestyksessä kuin se saapui tilaisuuteen.

Lippujen käytöstä kirkossa jumalanpalveluksissa ja muissa kirkkotilaisuuksissa

on neuvoteltava kirkkoherran kanssa. Mikäli lippuja käytetään, ne asetetaan paikoilleen edellä mainitussa järjestyksessä. Liput sijoitetaan paikallisten olosuhteiden mukaan kirkon etuosaan saarnatuolin vastakkaiselle puolelle. Suomen lippu on kunniapaikalla ja sen vierellä veteraanijärjestöjen liput ikäjärjestyksessä. Jos Suomen lipun kanssa käytetään vain yhtä veteraanijärjestön lippua, molemmat liput ovat samalla puolella. Seurakunnan yksin järjestämissä jumalanpalveluksissa kuten itsenäisyyspäivänä ja seurakunnallisena veteraanien kirkkopyhänä Suomen lippu riittänee yksin, koska tilaisuus on tarkoitettu koko seurakunnalle. Kansallisena veteraanipäivänä paikallisessa juhlassa käytetään Suomen lipun kanssa paikkakunnan sotainvalidi- ja veteraanijärjestöjen lippuja.

Airutnauhoja voidaan käyttää lippuvartiossa, mutta ei seppelpartiossa. Airutnauhat sijoitetaan siten, että sininen väri on valkoisen alapuolella. Miehet asettavat airutnauhan oikean olan yli viistoon vasemmalle vyötärölle. Naisten airutnauha asetetaan vasemman olan yli viistoon oikealle vyötärölle.

4.2. Seppelpartion lähettäminen

Seppelpartio lähetetään jumalanpalveluksen yhteydessä esimerkiksi loppusoiton ja Herran siunauksen jälkeen. Lähettäjä astuu kirkon kuoriin ja kutsuu seppelpartion jäsenet eteensä tai vierelleen. Seppelpartion jäseniä tulee olla vähintään kolme. Kaikilla on tumma puku sekä kunniamerkit ja mustat käsineet. Seppelpartiossa olevan naisen paikka on kulkusuuntaan nähden oikealla puolella.

Seppelpartion lähettäjä pitää lyhyen päivän aiheeseen liittyvän puheen ja antaa tämän jälkeen tehtävän seppelpartiolle esimerkiksi seuraavasti:

> *”Seppelpartion jäsenet. Lähtekää nyt viemään tämä seppele meidän tervehdyksenämme sekä kiitollisuuden ja kunnioituksen osoituksena sankarihaudalle”*.

Tässä yhteydessä mainitaan sankarihaudan nimi/sankarihautojen nimet, joille seppele tai seppeleet lasketaan. Itsenäisyyspäivänä, Kansallisena veteraanipäivänä ja Kaatuneitten muistopäivänä lasketaan seppeleet sankarihaudoille ja myös Karjalaan jääneiden sankarivainajien ja vakaumuksensa puolesta

kaatuneitten muistomerkeille.

Tämän jälkeen seurakunta nousee seisomaan ja seppelpartio kääntyy kirkon oven suuntaan ja lähtee liikkeelle urkujen tai soittokunnan soittaessa Narvan marssia. Seurakunta jää seisomaan, kunnes seppelpartio on kirkon ulkopuolella ja urut ovat vaienneet. Partion lähettäjä seisoo koko ajan paikallaan.

Seppelpartion voidaan lähettää myös muissa juhlatilaisuuksissa joko tilaisuuden alussa tai sen päätöksenä.

Nuorten osallistumista isänmaallisiin juhlatilaisuuksiin tulee rohkaista kaikin tavoin. Erityisesti on mainittava vakiintunut tapa, jolloin lakkiaispäivänä uudet ylioppilaat vievät kukkatervehdyksen paikkakunnan sankarihaudoille.

4.3. Kunniamerkit

Valtiovallan, kuntien ja järjestöjen myöntämät kunnia- ja ansiomerkit pukevat arvokkaasti kantajiaan. Sotiemme veteraanien mitalit muistuttavat uhrautuvasta ja sankarillisesta osallistumisesta taisteluihin tai työhön isänmaan vapauden puolesta. Siksi Veteraanivastuun hengellinen toimikunta suosittelee niiden ansio- ja kunniamerkkien esillä pitämistä kunniapaikalla kotona ja myös kirkollisissa isänmaallisissa juhlissa rinnassa. Tavallisesti tilaisuuden järjestäjä ilmoittaa kutsussa tai yleisellä ilmoituksella kunniamerkkien kantamisesta. Kunniamerkkien käytöstä on ohjeet veteraanijärjestöjen kalentereissa tai ritarikuntien www. - sivujen kunniamerkkioppaassa. Papit eivät käytä kunniamerkkejä alttarilla.

Veteraanihautajaisissa noudatetaan omaisten toivomaa käytäntöä. Kunniamerkit voidaan asettaa arkun eteen kunniamerkkityynylle ja muistotilaisuudessa muistopöydälle.

5. VETERAANIN HAUTAAN SIUNAAMINEN

Veteraanin siunataan hautaan hänen uskontokuntansa kirkkokäsikirjan tai vastaavan järjestyksen mukaisesti kirkossa, kappelissa tai haudalla. Siunaustilaisuuden järjestelyistä, kuten lippujen käytöstä, kunniamerkkien

asettamisesta ja seppeleestä on sovittava omaisten kanssa. Vainajan omat toivomukset näistä asioista saattavat olla tiedossa. Kaikista hautausjärjestelyistä tulee sopia omaisten kanssa. Jos tilaisuuden järjestelyt hoitaa hautaustoimisto, on järjestelyistä sovittava toimiston kanssa.

Tiedonkulku veteraanihautauksen järjestelyissä tulee varmistaa omaisten, siunausta toimittavan papin ja veteraanijärjestön kesken.

Mikäli siunaustilaisuudessa käytetään Suomen lippua, järjestön tai järjestöjen lippuja, asetetaan ne etukäteen lipputelineisiin siten, että Suomen lippu on kuorissa seurakunnasta katsoen arkun vasemmalla puolella ja järjestöliput oikealla.

Käytännön syistä voidaan Suomen lippu ja järjestöjen liput joutua sijoittamaan oikealle puolelle. Mikäli käytetään lippuvartiota, asettuu se paikoilleen ennen oven avaamista saattoväelle. Vainajan kunniamerkit voidaan asettaa kunniamerkkityynylle arkun eteen jalkopäähän.

Papin siunauspuheen jälkeen seurakunta nousee seisomaan ja liput lasketaan kunnioitusasentoon, mikäli lipunkantajat ovat paikoillaan. Pappi heittää hiekkaa kolme kertaa arkun päälle. Hiekalla voidaan tehdä ristimerkki. Silloin kun arkku on verhottu Suomen lipulla, lippu on taitettu arkun pääpuolelta

hiekan heittoa varten. Siunaustoimituksen päätyttyä pappi ja lipunkantajat poistuvat paikoiltaan. Joku vainajan lähiomaisista poistaa kunniamerkkityynyn. Mikäli arkku on verhottu Suomen lipulla, kukkalaitteita ei laiteta lipun päälle. Viimeisenä lasketaan veteraaniseppele. Seppeleen laskijoilla on tumma puku, kunniamerkit ja mustat käsineet. Seppelettä laskettaessa käytetään paikkakunnalla noudettavia saatesanoja, esimerkiksi seuraavasti:

> ”*Sotaveteraaniveljemme NN: mainen matkasi on päättynyt ja Isänmaa, jonka vapautta kerran olit puolustamassa, sulkee Sinut syliinsä. Erotessa sotaveteraaniveljet ja -sisaret jättävät arkullesi havuseppeleen (kukat), jonka mukana Isänmaan värit seuraavat Sinua viimeisellä matkallasi. Kaikkivaltias Jumala siunatkoon työsi ja suokoon Sinulle ikuisen rauhan. Veteraaniveljet ja -sisaret kunnioittavat muistoasi*”

Seppeleen laskemisen jälkeen soitetaan Narvan marssi tai Heikki Klemetin ”Oi, kallis Suomenmaa”. Kalervo Hämäläisen ”Veteraanin iltahuuto” sopii hyvin veteraanihautauksen musiikiksi. Mikäli ”Veteraanin iltahuuto” kuullaan siunaustilaisuuden muussa kohdassa soitinmusiikkina tai kuoron esityksenä, seurakunta istuu. Jos se on saattomusiikkina, saattoväki seisoo. Haudalla veteraaniseppele lasketaan viimeisenä.

Arkun verhona oleva valtakunnan lippu poistetaan ennen arkun hautaan laskemista. Puolustusvoimien yleisessä palveluohjesäännössä on yksityiskohtaiset ohjeet lippujen käytöstä, lippusaattueesta ja lippuvartiosta sotilashautauksissa.

On suositeltavaa, että myös järjestöön kuulumattomien hautauksissa lasketaan seppele tai kukkalaite. Muistotilaisuudessa vainajan kunniamerkit asetetaan muistopöydälle.

Hautamerkki

Omaiset voivat kiinnityttää hautakiveen tammenlehvä- tai veteraanijärjestön tunnuksen.

VETERAANIEN KIRKOLLISET JUHLAT

Hengellisen perinteen työryhmä

Tammenlehvän Perinneliitto perustettiin vuonna 2003 hoitamaan ja vaalimaan viime sotiemme veteraanien perinteitä ja arvoja. Perustajina olivat Suomen veteraaniliittojen valtuuskunnan neljä valtakunnallista veteraaniliittoa. Sotainvalidien veljesliitto, Suomen sotaveteraaniliitto, Rintamaveteraaniliitto ja Rintamanaisten liitto. Vuoden 2011 alussa Perinneliiton jäseninä oli 23 veteraani-, perinne- ja maanpuolustusjärjestöä.

Tammenlehvän Perinneliitto
Ratamestarinkatu 9c, 00520 Helsinki
toimisto@tammenlehva.fi
www.tammenlehva.fi
www.veteraaniperinne.fi